

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ

16 ՅՈՒՆԻՍԻ 1945 թ. Ի Ս. ԷԶՄԻԱՄԻՆ

ԲԱՑՄԱՆ ՆԻՍՏ

1945 թ. Յունիսի 16-ին, առաւօտեան ժամը 11-ին, Ս. Էլմիածնի Հայոց Հոգեւոր ձեմարանի մեծ դահլիճում՝ տեղի ունեցաւ Ազգային-Եկեղեցական ժողովի բացումը:

Ժողովին ներկայ էին՝ Ամենայն Հայոց Հայրապետութեան Ազգընտիր Տեղակալ Ամենապատիւ Տ. Գէորգ Արքեպիսկոպոսը, Տանն Կլիկիոյ Վեհափառ Կաթողիկոս Տ. Տ. Գարեգին Ա.-ը, Երուսաղէմի Պատրիարք Տ. Կիրեղ Բ.-ը, արտասահմանի թեմերից՝ Եգիպտոսի, Կալիֆորնիայի, Բուլղարիայի, Իրան-Հնդկաստանի և Թերհրանի, Ռումանիայի, Եւրոպայի թեմական առաջնորդներն ու Ատրպատականի թեմական առաջնորդի ներկայացուցիչն իրենց թեմերի պատգամաւորներով, ՍՍՌ Միութեան թեմերից՝ Արարատեան, Շիրակի, Վրաստանի, Բաքու-Թուրքեստանի, Հիւսիսային Կովկասի և Նոր Նախիջևան-Բեսարաբիայի թեմական առաջնորդներն իրենց թեմերի պատգամաւորներով, ընդամենը 102 պատգամաւոր, որոնցից 28 հոգեւորական և 74 աշխարհական:

Ժողովին ներկայ էին ՍՍՌՄ Կառավարութեան ներկայացուցիչ ՍՍՌՄ Ժողկոմ-տովետին կից կրօնական պաշտամունքների՝ գործերի Խորհրդի նախագահ՝ Ի. Վ. Պոլեմանսկին և Հայաստանի կառավարութեան ներկայացուցիչ ՂՍՌԻ Ժողկոմտովետին կից Հայ Եկեղեցու գործերի Խորհրդի նախագահ Ս. Ն. Յովհաննիսեանը:

Ամենայն Հայոց Հայրապետութեան Ազգընտիր Տեղակալ Տ. Գէորգ Արքեպիսկոպոսը զիմում է Տանն Կլիկիոյ Վեհափառ Կաթողիկոս Տ. Գարեգին Ա.-ին իր օրհնութիւնը տալու ներկայ եղողներին:

Տ. Գարեգին Վեհափառ Կաթողիկոսը, արտասանելով «Հայր մերոյը և աւուր պատշաճի աղօթքները, օրհնեց ներկաներին, որից յետոյ երգեցիկ խումբը երգեց բազմաձայն «Էլմիածնին ի Հօրէն» շարականը:

Այնուհետեւ Ազգային-Եկեղեցական ժողովին ուղղուած ողջոյնի խօսքով հանդէս է գալիս Ամենայն Հայոց Հայրապետութեան Ազգընտիր Տեղակալ Ամեն. Տ. Գէորգ Արքեպիսկոպոսը, շնչտելով, որ այս պատմական ժողովը տեղի է ունենում երկու խոշորագոյն գէպքերին համընթաց. առաջինը՝ Հայրենական պատերազմի յաղթական աւարտին և Երկրորդը՝ Ս. Էլմիածնի վերականգնումը: Ինքնաբանելով Հայրենական պատերազմի յաղթական աւարտի նշանակութիւնն ամբողջ աշխարհում խաղաղութեան վերականգման համար և զրուստելով մեր ժողովրդի տոկունութիւնն ու հերոսութիւնը պայքարի ընթացքում, նա նշում է այն կարեւոր ու մեծ ծառայութիւնը, որ մատուցել է Ռուս Մեծ Ժողովուրդը խաղաղութիւնն ապահովելու և քաղաքակրթութիւնը փրկելու գործին: Թանուկ Հայրենիքի պաշտպանութեան ծաւալուած մեծ ու վիթխարի շարժմանը անտարբեր և անմասն չմնաց նաև Հայ ժողովուրդը, — շարունակում է նա, — Հայրենիքի պաշտպանութեանը նա ի սպաս դրեց իր ֆիզիքական և նրախան ողջ կարողութիւնը և ապացուցեց, որ ինքը Ռուս Մեծ Ժողովրդի իսկական բարեկամն է և կապուած է նրա հետ անքակտելի կապերով:

Այնուհետեւ նշելով Ազգային-Եկեղեցական ժողովի պատմական նշանակութիւնը և Ս. Էլմիածնի վերականգնումն ու նրա կատարելիք գործը այսուհետև Հայ ժողովրդի

հոգեւոր կեանքում՝ Տէր Տեղակալը իր ողջոյններն է ուղղում Ազգային-եկեղեցական ժողովին, Սովետական Միութեան կառավարութեան ներկայացուցիչ Ի. Վ. Պոլեանսկուն, Սովետական Հայաստանի կառավարութեան ներկայացուցիչ Ս. Ն. Յովսէփեանին, Տանն Կիլիկիայ Վեհափառ Կաթողիկոս Տ. Տ. Գարեգին Ա.-ին, երուսաղէմի Պատրիարք Տ. Կիրեղ Բ.-ին, արտասահմանի և ՍՍՌՄ թեմերի առաջնորդներին և փոխ-թեմականներին, ինչպէս նաև ժողովին ներկայ գտնուող հիւրերին:

Վերջացնելով իր խօսքը Ամենապատիւ Տ. Տեղակալը Ազգային-եկեղեցական ժողովը յայտարարում է բացուած, որից յետոյ խօսք է առնում Տանն Կիլիկիոյ Վեհափառ Կաթողիկոս Տ. Գարեգին Ա.-ը:

Նշելով ժողովի պատմական նշանակութիւնը, նա յայտարարում է, որ այս օրը երջանկութեան ու ցնծութեան օր է, քանի որ՝ երկար տարիներից յետոյ՝ Հայ ժողովրդի յոյսերն իրականացած են ք տեսնում: Ուրախալի է ոգևորիչ է, — շարունակում է նա, — որ աշխարհի ամէն կողմեր ցրուած Հայ ժողովրդի ներկայացուցիչներն այսօր մասնակցում են ժողովին, որ նրանք եկել են ոչ միայն իրենց կաթողիկոսն ընտրելու, այլև Ս. Էջմիածնին նրկական և բարոյական ուժ տալու: Այս ժողովը, — յայտարարում է նա, — մեր եկեղեցու և ժողովրդի ազգային միասնութեան ժողովն է: Դրուստելով Հայ ժողովրդի ձեռք բերած նուաճումները սովետական կարգերում, Վեհափառը անուշ բերկրութեամբ իր գոհունակութիւնն է յայտնում Սովետական Հայաստանի բարգաւաճման ու աննախընթաց ծաղկման առթիւ և օրհնում է ժողովը յաջողութիւն մաղթելով նրան:

Այնուհետև Ազգային-եկեղեցական ժողովին ողջունում են ՍՍՌ Միութեան կառավարութեան ներկայացուցիչ ՍՍՌ Ժողկոմսովետին կից կրօնական պաշտամունքների գործերի ճորհրդի նախագահ Ի. Վ. Պոլեանսկին և Սովետական Հայաստանի կառավարութեան ներկայացուցիչ ՀՍՍՌ Ժողկոմսովետին կից Հայ եկեղեցու գործերի ճորհրդի նախագահ Ս. Ն. Յովսէփեանը, որոնք Նշելով ժողովի կարեւորութիւնն ու դերը Հայ ժողովրդի հոգեւոր կեանքում, յաջողութիւն են ցանկանում նրա աշխատանքներին:

Տէր Տեղակալն առաջարկում է Ազգային-եկեղեցական ժողովին ողջոյնի հեռագիր յղել ՍՍՌ Միութեան Մեծ Մարշալ Ստալինին, որ ընդունում է բուռն ծափահարութեամբ և յոտնկայս:

Ժողովն անցնելով առենապետութեան ընտրութեանը նրա կազմում ընտրում է Աւետիք Խաչակեանին, ակադեմիկոս Ստեփան Մալխասեանին, Ծանիկ Զաքարիւն՝ Քառատուղարութեան կազմում ընտրում են Տ. Գրիգոր Ծ. Վրդ.բ, Տ. Սահակ Ա. Բենյ. Սահակեանը, Տ. Վահան Ա. Բենյ. Թաւարեգեանը և Առաքել Եղերեանը:

Մանդատային յանձնաժողովի կազմում ընտրում են Գեորգիոս Տ. Արտաւազդ Արքեպիսկոպոսը (նախագահ), Տ. Վազգէն Վրդ.բ, Սղաշեանեան Արմենակը և Սեդրակ Գարեանը (անդամներ):

Ազգային-եկեղեցական ժողովի յաջորդ նիստը նշանակում է Յունիսի 18-ին, առաւօտեան ժամը 11-ին:

Ազգային-եկեղեցական ժողովի նախագահ՝
ԱԶԳՆՏՈՒ ՏՆԵՂԱԿԱԼ ԱՄՆԵԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆԿ
ԳԷՈՐԳ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Քառատուղար՝ ՌՈՒԲԷՆ Ծ. ՎՐԴ. ԴՐԱՄԲԵԱՆ

16 Յունիսի 1945 թ.
Ս. Էջմիածին